

45577
-8 ARH

ÄMBLIKULISI KEVADISES FAUNAASPEKTIS.

Tarumaa—Jõepere ümbruses. Virumaa.

ARANEAE IN THE VERNAL FAUNA ASPECT
in the Environs of Tarumaa-Jõepere, District of Virumaa

H. Kauri.

Virumaa ämblikkude koosseis on vähe tuntud. Ainukesed senised andmed on avaldatud A. Dampf poolt, Schenkel-Haasi läbitöötatud materjalina. Dampf kogus Varudi rabas ja Uhtnas septembris 1924. Püüke tehti peamiselt ainult rabades ja leiti kokku 23 liiki.

Dampf'i andmed ei anna kuigi täielikku ülevaadet isegi mitte Virumaa rabaloomastikust, sest ta pole leidnud koguni nii iseloomulikke liike kui seda on rabadele *Oxyopes ramosus* ja *Dictyna arundinacea*.

Käesolev kirjutus põhineb materjalil, mis kogutud 1934. aastal 9.—11. maini, ekskursioonil Tarumaa ümbruses. Ühtekokku püüti 48 liiki, millistest varemini Dampf'i poolt leitud 11, uusi Virumaa jaoks 37 ja esmasleide kogu Eesti kohta 11.

Esmasleidudena registreeriti järgmisi liike:

- Drassodes pubescens* Thor. 1 ♂ Oando lähedal 11. V.
Bianor aurocinctus Thor. 1 ♂. Niidul, metsade vahel Lümatu jaama lähedal 9. V.
Sitticus littoralis Hahn 1 ♂. Jõepere jõe kaldal 9. V.
Sitticus caricis Westr. 1 ♀ 1. jul. Lipu soos¹.
Heliophanus mariae Dahl, 1 ♀. Lipu soos¹.
Robertus neglectus Cambr. 1 ♂. Kuuse-käse segamets Rääsal 11. V.
Linyphia peltata C. L. K. 1 ♂, 5 ♀ Tarumaa, salumets 10. V.; 2 ♀ Rääsa 11. V.
Linyphia phrygiana C. L. K. 1 ♀ Tarumaa, salumets 10. V.
Aranea gibbosa Walck. 1 ♂ juv. Tarumaa, salumets; 1 juv. samas. 10. V.
Aranea silvicultrix C. L. K. 1 ♀; 1 juv. Lümatu rabamännikus 9. V.
Lycosa hyperborea pusilla Thor. 6 ♀; 2 ♂; 1 juv. Lümatu rabamännik 9. V.; 1 ♂, 1 ♀ Ratva rabal 10. V.

Neist on *Bianor aurocinctus* seotud päikesepaistete niidumaastikkudega, *Sitticus littoralis* on aga veekogu kaldataimestik, eriti kaislakogumikes levinud vorm. Olen teda varemini püüdnud Saaremaal, Järvemetsa järve kaldalt.

Robertus neglectus on tüüpiline sambla ja detrituse liik, mis Euroopas üldiselt lõunapoolse levikuga ja Venemaal Haritonovi järgi tungib Vitebskini. Eestis leitud H. Habermani poolt Keblaste tammikus Läänemaal².

Linyphia peltata ja *phrygiana* on mõlemad metsa põõsarinde vormid ja näivad iseloomulikud olevat eriti metsa järelkasvu kujundavatele noortele puudele. *Aranea gibbosa* näib olevat jällegi salumetsa põõsarinde vorm — nagu seda lubavad oletada ka püügid Kesk-Euroopas. Ta levimistihedus on suurem lõunapoolses Kesk-Euroopas, Põhja-Euroopas haruldane; samuti väga harva esineb *Aranea silvicultrix*, kes aga on Ida-Euroopa vorm ja kelle levimisala Siberini ulatub. Meil tohiks ta levikuala ka kaugemale Virumaast ulatuda. Lõpuks *Lycosa hyperborea pusilla* on tüüpiline lageraba liik ja seejuures otsustavalt põhjapoolse levikuga.

Huntämblikud olid üldiselt väga rohkelt esindatud. Niisketel kohtadel, soistel niitudel ja põlluservadel esines kohati suurel arvul *Lycosa paludicola*'t. Kraavikallastel oli väga sage *Lycosa saccata*. Ka siinsetel vähestel puisniitudel esines *Lycosa pullata*, mis seega näib üldiselt levivat puisniitudel paasaluspõhja alal. Raba servadel esines väga sagedasti *Lycosa riparia*, kuna lageraba oli asustatud kevadaspektis, adultsete *Lycosa hyperborea pusilla* isendite poolt.

Ratva raba servamännikus *Calluna*, *Ledum*, *Lyonia*, *Vacc. ulig.* kogumikus tehtud kogupüük, 50 võrgu lööki, sisaldas järgmist koosseisu:

<i>Dictyna arundinacea</i> 5 ♂ ; 6 ♀ ; 3 ♀ juv.	<i>Aranea quadrata</i> 1 ♀ juv.
<i>Oxyopes ramosus</i> 2 juv.	<i>Dismodicus elevatus</i> 1 ♂ ; 1 ♀.
<i>Tibellus oblongus</i> 1 ♂ juv. 1 juv.	<i>Clubiona trivialis</i> 1 ♀.
<i>Evarcha laetabunda</i> 2 ♀ ; 1 ♂ ; 1 juv.	<i>Singa sanguinea</i> 3 juv.
<i>Dolomedes fimbriatus</i> 1 juv.	<i>Xysticus</i> sp. 1 pull.
<i>Minicia marginella</i> 6 ♀ ; 1 ♂ juv.	<i>Gonatium</i> sp. 3 juv.

Salumetsadele iseloomulikuna alustaimestikis esines väga rohkelt *Meta reticulata*, *Evarcha blancardi*, *Dolomedes fimbriatus*, edasi *Pachygnatha listeri*, *Anyphaena accentuata*, *Xysticus ulmi* ja *Lycosa chelata*.

Okaspuu tüvestikus *Cyclosa conica*, *Aranea gibbosa*, *Aranea angulata*, põõsastel eelmainitud *Linyphia*'d ja *Theridion varians*. Metsa servadel oli esindatud meie tavaline *Aranea dumetorum*, samuti koos *Aranea foliata*'ga — veekogude kallaste põõsastel ja rohttaimestikus.

¹ H. Kauri *Heliophanus mariae* Dahl esinemisest Eestis, vt. „Eesti Loodus“ 1937, nr. 3.

² H. Haberman. Keblaste tammik. E. Loodus 1935. nr. 4.

— Läänemaa selgrootud. Koguteos Eesti VIII. Läänemaa.

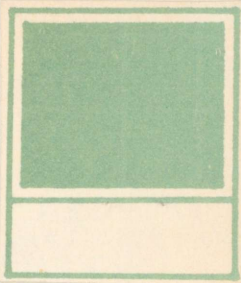
Summary.

During an excursion to North-Western Estonia, to the woods and marshes of Tarumaa in the Virumaa district, arranged in spring 1934 from the 9th to the 11th May, 48 species of spiders were caught. Among these finds 11 species were reported for the first time in Estonia; *Drassodes pubescens* Thor — near Oando on May 11th. *Bianor aurocinctus* Thor. — on a meadow near the station of Lümatsu on May 9th. *Sitticus littoralis* Hahn — on a bank of the river Jõepere on May 9th. *Sitticus caricis* Westr. — in the Lipu marsh on May 9th. *Heliophanus mariae* Dahl. — in the Lipu marsh on May 9th. *Robertus neglectus* Cambr. — in the mixed wood of firs and birches at Rääsa on May 11th. *Linyphia peltata* C. L. K. — in a coppice at Tarumaa on May 10th and at Rääsa on May 11th. *Linyphia phrygiana* C. L. K. in a coppice of Tarumaa on May 10th. *Aranea silvicultrix* C. L. K. in the boggy pine wood of Lümatsu on May 9th. *Aranea gibbosa* Walck — in a coppice of Tarumaa on May 10th. *Lycosa hyperborea pusilla* Thor on the flat marsh of Lümatsu on May 9th and on the Ratva marsh on May 10th.

Äratrükk „Eesti Loodusest“ nr. 5, 1937.

K. Mattieseni trükikoda o.-ü., Tartu, 1938.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date.